RAADSVOORSTEL

ONDERWERP
Jaarstukken 2023

BESLISPUNTEN
1. De Jaarstukken 2023 inclusief de daarin opgenomen rechtmatigheidsverantwoording vast te stellen 2. Het jaarrekeningresultaat over 2023 en de bestemming van het resultaat vast te stellen 3. De Reserve Deelnemingen Grondexploitaties in te stellen en deze aan te merken als egalisatiereserve 4. De volgende reserves op te heffen: - Reserve Kosten startersleningen - Reserve Groot onderhoud gebouwen - Reserve Wegen 5. De volgende twee reserves samen te voegen: - Reserve Opvang vluchtelingen en statushouders - Reserve Opvanglocaties 6. Begrotingswijziging 24018 (verwerking resultaatbestemming in jaarschijf 2024) vast te stellen

ARGUMENTEN, RISICO'S EN KANTTEKENINGEN
Argumenten: 1. *Met het vaststellen van de Jaarstukken 2023 waar in het college verantwoording aflegt over het gevoerde beleid en de behaalde resultaten wordt het begrotingsjaar 2023 formeel afgesloten* 2. *Het resultaat over 2023 is positief en wordt verdeeld volgens de bijgevoegde tabel in het voorstel* 3. *De raad is het bevoegde orgaan om reserves in te stellen* 4. *Drie reserves bevatten geen saldo meer en kunnen worden opgeheven* 5. *De desbetreffende reserves zijn gericht op hetzelfde maatschappelijke doel* 6. *Het is van belang is dat een aantal werkzaamheden doorgang vindt, reden waarom de overheveling van budgetten van 2023 naar 2024 bij resultaatbestemming wordt voorgesteld* Risico's/kanttekeningen: 1. *Risicoprofiel*

GEMEENTE WESTLAND

RAADSVOORSTEL

AANLEIDING

Hierbij bieden wij u de Jaarstukken 2023 aan. Bij de jaarstukken treft u het jaarverslag aan met een beleidsmatige verantwoording per programma en de jaarrekening over 2023 ter verantwoording van het gevoerde financiële beleid en de behaalde resultaten.

DOELSTELLING

De gemeenteraad wordt voorgesteld te besluiten tot vaststelling van de Jaarstukken 2023 en de bestemming van het resultaat over 2023. Door het vaststellen van de jaarstukken (bestaande uit het Jaarverslag en de Jaarrekening) wordt het begrotingsjaar 2023 afgesloten. Daarnaast worden nog enkele formele besluiten gevraagd die verband houden met de vaststelling van deze Jaarstukken.

ARGUMENTATIE

1. *Met het vaststellen van de Jaarstukken 2023 waar in het college verantwoording aflegt over het gevoerde beleid en de behaalde resultaten wordt het begrotingsjaar 2023 formeel afgesloten*

Het begrotingsjaar is gestart met de Programmabegroting 2023-2026, gevolgd door de tussentijdse voortgangsrapportages en de Jaarstukken 2023 bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening 2023. In de Jaarstukken 2023 legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en de behaalde resultaten in 2023.
In de jaarstukken 2023 is voor het eerst de rechtmatigheidsverklaring College van Burgemeester en Wethouders opgenomen. Hiermee wordt voldaan aan het advies van VNG om de rechtmatigheidsverantwoording 2023 op te nemen ondanks dat de wijzigingen hiervoor in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) en BBV niet gepubliceerd zijn. Op die manier kan de controlerend accountant een getrouwheidsoordeel afgeven conform de Gemeentewet. Dit getrouwheidsoordeel ziet ook toe op de rechtmatigheidsverantwoording.
De rechtmatigheidsverantwoording heeft betrekking op drie criteria:

- Begrotingscriterium
- Voorwaardencriterium
- Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Het college geeft een toelichting op de onrechtmatigheden ad € 26,6 mln. en geeft aan welke maatregelen genomen worden om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

2. *Het resultaat over 2023 is positief en wordt verdeeld volgens de bijgevoegde tabel in het voorstel*

Het voorstel is om het positieve jaarrekeningresultaat 2023 als volgt te bestemmen:

Opbouw jaarrekeningresultaat 2023 (in €)		€
Prognose resultaat na 2e voortgangsrapportage 2023		6.504.247
Bijstelling resultaat voor de jaarrekening		14.511.469
Resultaat jaarrekening 2023 voor overhevelingen		8.007.222
Naar Reserve overhevelingen		
Aanvullende overhevelingen 2023-2024	1.571.603	
Overheveling decembercirculaire 2023	1.501.113	
		3.072.716
Nieuw te vormen reserve		
Egalisatiereserve Deelnemingen Grondexploitaties		3.079.000

Mutaties Bestaande Reserves	
Reserve Zwembaden	344.000
Reserve Tariefegalisatie Afvalstoffenheffing	985.380
Resultaat na resultaatbestemming	526.126

De belangrijkste afwijkingen zijn hieronder toegelicht.

Tweede Voortgangsrapportage 2023 - € 6,5 miljoen V (alle programma's)
Bij de tweede Voortgangsrapportage is een negatief rekeningresultaat geprognosticeerd van € 6,5 miljoen. Met ditzelfde bedrag zijn de budgetten bijgesteld.

Voorziening deelnemingen ONW en OBWZ - € 3,1 miljoen V (programma 3)
Deze voorziening wordt jaarlijks bijgesteld op basis van de actuele ontwikkelingen grondexploitaies. In de jaarrekening 2023 heeft dit geleid tot een vrijval van € 3.079.000. Naast de risico's waarvoor een voorziening is getroffen zijn er risico's die samenhangen met grote gebiedsontwikkelingen waarvoor geen voorziening kan worden getroffen. Het is onzeker of deze risico's zich voordoen en welke impact ze hebben. Om dergelijke risico's in de toekomst te kunnen opvangen is de vorming van een egalisatiereserve Deelnemingen gebiedsontwikkelingen wenselijk. Voorstel is om de vrijval van € 3.079.000 via de resultaatbestemming te storten in deze nieuwe reserve.

Economische ontwikkeling - € 3,1 miljoen V (programma 5)
In 2023 verleenden we minder subsidies dan begroot voor bijvoorbeeld verplaatsing van woningen. Het niet bestede deel van ontvangen subsidies stortten we bij de tweede Voortgangsrapportage in de overhevelingsreserve.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning - € 4,3 miljoen V (programma 5)
De lasten voor Wmo zijn in 2023 ten opzichte van 2022 gestegen door forse volume- en prijsstijgingen. Het gemiddeld aantal cliënten bij begeleiding is in 2023 met 13% gestegen en bij hulp bij het huishouden met 8%.
Ten opzichte van de begroting is er een overschot van € 4,3 miljoen, dit bedrag is inclusief een overboeking van € 1,25 miljoen uit 2022. Bij het opstellen van de begroting 2023 is rekening gehouden met een hogere intensiteit van zorgzwaarte dan in werkelijkheid nodig bleek. De basis voor de berekening waren de uitgaven en volumes in 2022. Hierbij is het mogelijke effect van een aanpassing in de systematiek van resultaatgericht indiceren niet verwerkt omdat er toen nog onvoldoende inzicht in was. Deze zijn aangepast voor prijsstijgingen, verwachte volume-ontwikkeling en verwachte ontwikkelingen in zorgzwaarte. Bij het opstellen van de jaarrekening, na ontvangst van de accountantsverklaringen, constateren we dat de werkelijke groei van het aantal cliënten achterblijft bij de begroting en dat zorgzwaarte ontwikkeling lager ligt dan geprognosticeerd. Dit leidt tot een onderschrijding van € 3 miljoen. Een verbeterde monitoring zorgt dat eventuele afwijkingen in de toekomst eerder gemeld (kunnen) worden.

Sportbeleid en accommodaties - € 1,1 miljoen V (programma 7)
Voor de ontwikkeling van Sportaccommodaties vraagt de gemeente een specifieke uitkering aan bij het Rijk waarmee een deel van de BTW-lasten gedekt kunnen worden. Op deze regeling is meer ontvangen dan waarmee rekening was gehouden in de projecten. Voorstel is om dit voordeel van € 0,5 miljoen te storten in de reserve sportaccommodaties. Hiermee blijven deze middelen beschikbaar voor de ontwikkeling van sportaccommodaties.
De uitkering van investeringssubsidies aan sportverenigingen is € 0,6 miljoen lager begroot. Bouwwerkzaamheden van veel verenigingen zijn uitgesteld en/of de financieel haalbaarheid van projecten is nogmaals tegen het licht

gehouden. De beperkte beschikbaarheid van aannemers speelt hierbij ook een rol. Voorstel is om dit bedrag over te hevelen naar 2024 om de reeds verleende subsidies uit te keren.

Voorstel storting Afval - € 1 miljoen V (programma 8)
Gemeente Westland kent een aantal 'gesloten systemen', waaronder de voorziening Afval. Dit gesloten systeem zorgt ervoor dat schommelingen worden opgevangen en dat middelen besteed worden voor het bestemde doel. In 2023 is het resultaat van Afval € 983.000 maar voldoet niet aan criteria om dit bedrag te doteren aan de egalisatievoorziening. Verwachting is dat dit bedrag nodig is om de toekomstige kosten te kunnen opvangen. Daarom is het voorstel om het bedrag van € 983.000 te storten in de reserve Tariefegalisatie Afvalstoffenheffing.

Algemene uitkering Gemeentefonds en algemene middelen - € 4,9 miljoen N (programma 10)
Het hogere resultaat ten opzichte van de tweede Voortgangsrapportage wordt o.a. veroorzaakt doordat het Rijk bij de decembercirculaire nog budgetten toekent. De uitkering van het Gemeentefonds is € 2,7 miljoen hoger dan was voorzien in de begroting.
Het nadelig saldo (€ 6,5 miljoen) van de tweede Voortgangsrapportage is, zoals gebruikelijk, niet geboekt (verrekend met de Algemene Reserve) en is daarom zichtbaar in deze jaarrekening.

Budgetoverhevelingen
Bij de tweede Voortgangsrapportage 2023 besloot de raad tot het overhevelen van (incidentele) budgetten naar 2024. Van deze budgetten was duidelijk dat deze niet of slechts ten dele in 2023 konden worden besteed. In aanvulling op deze overhevelingen stellen wij bij deze jaarrekening de raad voor tot een extra overheveling naar 2024 van € 3,1 miljoen. Dit betreft een aantal mutaties uit de decembercirculaire 2023 (met name het restant van de uitkering energietoeslag) en enkele uitzonderingen, correcties of aanvullingen op de eerdere overhevelingen (o.a. stimuleringsregeling Warmtesysteem Westland, investeringssubsidies sportverenigingen en (kunstgras)sportvelden).

Nagekomen Overhevelingen van 2023 naar 2024	
Afbouw Jeugdzorg plus	358.000
Investeringssubsidies sportverenigingen	612.758
Vervanging/onderhoud (kunstgras)sportvelden	725.516
Huurunits tijdelijke huisvesting Hoogvlieger	331.178
Aanpassing overheveling Economische Ontwikkeling	-455.849
Subtotaal over te hevelen budgetten	**1.571.603**
Decembercirculaire 2023	
Restant energietoeslag	1.180.608
Invoeringskosten omgevingswet	300.505
LHBTI	20.000
Subtotaal decembercirculaire	**1.501.113**
Totaal	**3.072.716**

Afbouw Jeugdzorg Plus
Wegens een landelijke opdracht tot de afbouw van gesloten jeugdzorg worden er extra kosten gemaakt door gemeenten. Het Rijk heeft hiervoor extra middelen ter beschikking gesteld. Voor gemeente Westland is dit een bedrag van € 650.000. In 2023 is hiervan € 292.000 besteed. Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld om het restant van € 358.000 over te hevelen naar 2024. Dit is nodig om verder invulling te geven aan de afbouw gesloten

jeugdzorg. Hiervoor zijn landelijke afspraken gemaakt die bovenregionaal worden uitgevoerd. De hoge complexiteit van dit proces zorgt ervoor dat de uitgaven over een langere periode gedaan worden.

Investeringssubsidies Sportverenigingen
Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld om een totaalbedrag van € 612.758 over te hevelen naar 2024. Hiermee kunnen de in voorgaande jaren toegekende investeringssubsidies uitbetaald worden. Financieel verplichtingen zijn eerder aangegaan.

Onderwijshuisvesting Basisonderwijs
De oplevering van de nieuwe Daltonschool in Hoogeland wordt verwacht in 2025. Tot aan de oplevering is gekozen voor tijdelijke huisvesting (huur-units). Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld om de niet bestede gelden 2023 van € 331.178, door uitgestelde werkzaamheden, over te hevelen naar 2024, ter dekking extra kosten tijdelijke huisvesting.

Vervanging/Onderhoud en overige kosten van (kunst)grasvelden bij sportaccommodaties
Het Ministerie van WMS heeft gelden beschikbaar gesteld ter compensatie op de BTW. Dit betreft uitgaven voor investeringen en grootonderhoud bij sportaccommodaties, zwembaden en gymzalen. De bijdragen voor 2022 en 2023 zijn niet geheel besteed. Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld om het restant van € 725.516 over te hevelen naar 2024 voor het doen van uitgaven voor vervanging/onderhoud en bodemvervuiling (kunst)grasvelden bij sportaccommodaties.

Economische ontwikkelingen
Bij de tweede Voortgangsrapportage was € 965.000 opgenomen als overheveling voor Economische Ontwikkelingen. Dit was bedrag was te hoog geraamd omdat er nadien uitgaven zijn geweest ter grootte van € 455.849. Met ditzelfde bedrag is de overheveling gecorrigeerd.

<u>Decembercirculaire</u>
Invoeringskosten Omgevingswet
Ter dekking van kosten invoering Omgevingswet heeft het rijk via de decembercirculaire een bedrag van € 300.505 ter beschikking gesteld. De invoering Omgevingswet is doorgeschoven van 2023 naar 2024, hetgeen ook extra kosten met zich meebrengt in 2024. Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld om het bedrag van € 300.505 over te hevelen naar 2024 ter dekking van de nog te maken kosten 2024.

Energietoeslag
Voor energietoeslag is een nadeel ontstaan van € 1,6 miljoen ten opzichte van de laatste vastgestelde begroting. Ter dekking van deze overschrijding is via de decembercirculaire alsnog € 2,8 miljoen ontvangen. De regeling aanvraag energietoeslag 2023 loopt door in 2024. Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld om het saldo van € 1,2 miljoen over te hevelen naar 2024 ter dekking van deze kosten in 2024.

<u>Mutaties bestaande reserves</u>
Reserve zwembad
Bij de 1e voortgangsrapportage 2023 is de vrijval van de reserve zwembaden begroot en gedoteerd aan de voorziening Groot Onderhoud. Echter, groot onderhoud van zwembaden maakt geen onderdeel uit van het onderhoudsplan gebouwen. Hiermee is de dotatie aan de voorziening onterecht en leidt deze correctie tot een vrijval van € 344.000. Via de resultaatbestemming is het voorstel om € 344.000 weer te doteren aan de reserve Zwembaden.

GEMEENTE WESTLAND

RAADSVOORSTEL

Reserve Tariefegalisatie Afvalstoffenheffing
Het voorstel bij deze jaarrekening is om het voordeel op afval te storten in de bestaande bestemmingsreserve Tariefegalisatie Afvalstoffenheffing.

3. De raad is het bevoegde orgaan om reserves in te stellen
Op grond van de nota Reserves en voorzieningen 2021 is de gemeenteraad het bevoegde orgaan om reserves in te stellen. Het betreft de Egalisatiereserve Deelnemingen Grondexploitaties. Een toelichting bij de vorming van deze reserve treft u aan onder Argument 2 bij het kopje 'Voorziening deelnemingen ONW en OBWZ - € 3,1 miljoen V (programma 3)'.
Het voorstel is om deze reserve aan te merken als een egalisatiereserve waarmee toekomstige voor- en nadelen als gevolg van de periodieke actualisatie van grondexploitaties binnen de deelnemingen in de exploitatie verrekend worden en waarover de raad via P&C-documenten wordt geïnformeerd.

4. Drie reserves bevatten geen saldo meer en kunnen worden opgeheven
Het is een gebruikelijke gedragslijn om "lege" reserves of reserves die niet meer nodig zijn te laten vervallen. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het overzichtelijk houden van het totaal aan reserves en voorzieningen.
Deze lijn is vastgelegd in de Nota Reserves & Voorzieningen.
Voorgesteld wordt om de volgende reserves op te heffen:
- Reserve Kosten startersleningen
- Reserve Groot onderhoud gebouwen
- Reserve Wegen

5. De desbetreffende reserves zijn gericht op hetzelfde maatschappelijke doel
De bestemmingsreserves "Opvang vluchtelingen en statushouders" en "Opvanglocaties" vallen onder hetzelfde programma en dienen hetzelfde maatschappelijke doel. Het heeft daarom de voorkeur om beide reserves samen te voegen tot de reserve "Opvang vluchtelingen en statushouders".

6. Het is van belang is dat een aantal werkzaamheden doorgang vindt, reden waarom de overheveling van budgetten van 2023 naar 2024 bij resultaatbestemming wordt voorgesteld.
In de eerste tabel onder Argument 2 treft u ons voorstel aan voor de resultaatbestemming. Dit betreft een aanvullende overheveling van budgetten, de verwerking van budgetten voortvloeiend uit de decembercirculaire, een storting in een nieuwe reserve deelnemingen grondexploitaties en een tweetal mutaties in bestaande reserves. Met het vaststellen van begrotingswijziging 24018 worden de budgettaire gevolgen van dit voorstel verwerkt in begrotingsjaar 2024.

RISICO'S EN KANTTEKENINGEN

1. Voor de jaarrekening 2023 is het risicoprofiel opgesteld. De beschikbare weerstandscapaciteit op 31 december 2023, bedraagt € 42,5 miljoen. Dit is exclusief het beklemde deel van de Reserve financiële soliditeit van € 21,7 miljoen omdat de algemene reserve toereikend was. De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt € 6,2 miljoen. Dit leidt tot een weerstandsratio van 6,9 hetgeen als uitstekend wordt gekwalificeerd..

GEMEENTE WESTLAND

RAADSVOORSTEL

FINANCIËN
Het netto jaarrekeningresultaat 2023, na resultaatbestemming, bedraagt € 0,5 miljoen positief. Zowel het resultaat, als de buffer om risico's op te vangen (de weerstandsratio) is verbeterd. Het voorstel is om een deel van het bruto jaarrekeningsaldo te storten in diverse reserves en een deel te gebruiken voor activiteiten die doorschuiven van 2023 naar 2024 of latere jaren.

(EXTERN) OVERLEG EN MEDE-ADVIES
De jaarstukken worden – met inbegrip van het controlerapport van de accountant – geagendeerd voor de audit-commissie op 5 juni a.s.

VERVOLGTRAJECT
De Jaarstukken 2023 worden na vaststelling voor 15 juli 2023 aangeboden aan Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland en het CBS.

Burgemeester en wethouders van Westland,

de secretaris,	de burgemeester,
M.L.M. Weerts	B.R. Arends

dg pnt 7

GEMEENTE WESTLAND

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Westland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 21 mei 2024, nummer 24-0077953, met de volgende bijlage(n):

- Jaarstukken 2023
- accountantsverslag
- begrotingswijziging 24018

gelet op het bepaalde in artikel 197 van Gemeentewet;

gehoord het advies van de auditcommissie van 5 juni 2024 en gehoord de beraadslagingen van onderhavige vergadering;

gehoord en gelezen het op het ontwerpraadsbesluit ingediende en ter vergadering aangenomen amendement 7.A (welke in kopie aan dit besluit is gehecht);

besluit:

1. De Jaarstukken 2023 inclusief de daarin opgenomen rechtmatigheidsverantwoording vast te stellen
2. Het jaarrekeningresultaat over 2023 en de bestemming van het resultaat vast te stellen, conform argument 2 van het raadsvoorstel
3. De Reserve Deelnemingen Grondexploitaties in te stellen en deze aan te merken als egalisatiereserve
4. De volgende reserves op te heffen:
   - Reserve Kosten startersleningen
   - Reserve Groot onderhoud gebouwen
   - Reserve Wegen
5. De volgende twee reserves samen te voegen:
   - Reserve Opvang vluchtelingen en statushouders
   - Reserve Opvanglocaties
6. Begrotingswijziging 24018 (verwerking resultaatbestemming in jaarschijf 2024) vast te stellen

Aldus besloten door de raad in zijn openbare vergadering van 3 juli 2024,

de griffier, de voorzitter,

P. van Oosten B.R. Arends

IBABS 009

Amendement 7A

CDA WESTLAND

PvdA WESTLAND

D66

GBW

GL

	V	T
WW	10	FvD 1
GBW	8	
CDA	6	
LPF	5	
VVD	3	
D66	2	
GL	1	
CU-SGP	1	
PvdA	1	
FVV	1	
	38	1

aangenomen

AMENDEMENT BIJ AGENDAPUNT Jaarrekening 2023

De Raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 3 juli 2024;

Overwegende dat:

1. medio 2023 aan de bewoners van de Mondriaan en omgeving in Monster een vernieuwing van de speeltuin toegezegd is;
2. de toezegging was voor het voorjaar 2024;
3. in de tussenliggende periode nauw overleg met de buurtbewoners geweest is over plannen en ideeën over inrichting;
4. in goed overleg ook gesproken is om 'vervelende-prikkelbare' struiken te vervangen;
5. bij navraag door de bewoners in het voorjaar aan de bewoners meegedeeld is dat abusievelijk geen budget opgenomen is voor het jaar 2024 en dat het derhalve niet eerder als ergens in 2025 gerealiseerd gaat worden;
6. de buurt en de kinderen absoluut teleurgesteld zijn;
7. voor 2024 een bedrag van € 125.000.- nodig is voor de vernieuwing van de speeltuin aan de Mondriaan;
8. voor 2024 is dat mogelijk door het positieve jaarrekeningresultaat 2023 te storten in de algemene reserve en vanuit deze reserve een bedrag van € 125.000 te bestemmen als dekking voor de vernieuwing van de speeltuin aan de Mondriaan.

Voegt toe aan het raadsbesluit als extra beslispunt:

Vanuit de algemene reserve het bedrag van € 125.000,- te bestemmen voor de vernieuwing van speeltuin Mondriaan.

en gaat over tot de orde van de dag.

Cor van der Mark
CDA Westland

Nico de Gier
PvdA Westland

B. Hoffland
D66 Westland

Duurzaam Ploos
Groen Links Westland

GBW

GL

Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
fractie@cdawestland.nl
www.cdawestland.nl